

133 . Pantelimon | Județ: Constanța | Punct: Sectorul Nord | Anul: 2005

Anul: 2005

Cod RAN: 62618.01

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca romană târzie

Tipuri sit: amenajare/construcție

Categorii sit: Apărare (construcții defensive), Religios, ritual și funerar

Autori: Liviu Lungu, Gheorghe Papuc

Instituții: Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța

Raport

În raportul privind cercetarea din campania 2004 de la cetatea Ulmetum1 am prezentat rațiunea reluării săpăturilor, aceiași care ne determină să le continuăm.

Cetatea din marginea de SE a comunei Pantelimon a fost identificată ca fiind Ulmetum încă de la sfârșitul sec. XIX, grație unei inscripții (datată 140 p.Chr.) găsită de Gr. Tocilescu2 în ruinele acesteia și care păstrează numele așezării și al locuitorilor săi: cives Romani et Bessi consistentes vico Ulmeto.

Cetatea Ulmetum este așezată pe un bot de deal stâncos, înconjurat pe aproape trei părți de valea cu râpe abrupte a râului Casimcea, astăzi aproape secăt. Forma terenului a determinat și planul cetății care are forma unui triunghi cu una dintre laturi arcuită, fiind apărată de șase turnuri patrulatere, trei turnuri circulare, de colț, și patru turnuri semicirculare, de poartă, toate așezate în afara zidului.

În campania din 2005 am făcut o primă sectorizare a cetății Ulmetum împărțind-o în patru, în funcție de punctele cardinale: Sectorul Nord, care cuprinde și Poarta de NV; Sector Vest cu Poarta de sud-vest; Sector Est, unde se află și construcția cu absidă cercetată de Vasile Pârvan și Sectorul Sud cu cele două turnuri pătrate de pe latura arcuită a incintei.

Sector Nord

Campania arheologică din vara anului 2005 a însemnat pentru Cetatea Ulmetum (comuna Pantelimon) și deschiderea unui „front” nou de lucru, în Sectorul Nord.

Am executat o secțiune, de lățime: 2 m, orientată perpendicular pe tangenta frontală a turnului de V al Porții de NV, pornind-o de la 6 m (trei carouri) în exteriorul turnului, peste (prin) Turn, până la o distanță de 40 m spre E (în interiorul ariei Cetății de secol VI p.Chr.), adică 20 de carouri.

În exteriorul Turnului am „coborât” până la aproximativ 2,20 m, străpungând două straturi arheologice, unul de pământ amestecat (galben cu negru) în care se aflau resturi ceramice (de secol VI p.Chr.) și următorul, de 1,10 m grosime, de pământ galben, cu rare incluziuni de pământ roșcat.

La baza turnului amintit am „coborât” până la 4 m, surprinzând baza construcției.

În interiorul turnului de V nu am intervenit, dată fiind informația oferită de Vasile Pârvan în volumul „Ulmetum”, conform căreia interiorul turnului respectiv a fost cercetat în întregime, până la nivelul de călcare (cu rezultate minime)

În interiorul incintei vizibile, situația este apreciabil mai complexă.

La intrarea în turn exista un pavaj de piatră (aproximativ 2,50 m) plus un pavaj de ceramică (fragmentar).

Două gropi pentru provizii apar, începând cu adâncimea de 1,55 m (având gura în al doilea strat de

arsură).

În apropierea pavajului, sub cele trei straturi de arsură cu fragmente ceramice de sec. al VI-lea p.Chr. (la aprox. 2,80 m), există un zid din șist verde legat cu pământ.

Două morminte de înhumatie, cu nișă, aflate pe același strat arheologic (la minus 3,70 m), orientate SE-NV, au fost descoperite în careurile IX și XI-XII. Unul dintre ele, de femeie, avea un bogat inventar arheologic: inel, 2 fibule de argint, șiraguri de mărgelă (cel puțin trei), un inel de bronz și șase monede de bronz. După o primă evaluare, mormintele ar aparține unei epoci anterioare zidurilor Cetății târzii, poate a sec. V p.Chr.

În extremitatea estică a secțiunii, a apărut și un fragment de zid (de asemenea din șist verde legat cu pământ) pe un nivel posterior straturilor de arsură care li se atribuie perioadei de mari atacuri barbare din a doua jumătate a sec. VI p.Chr.

În campania viitoare, preconizăm continuarea secțiunii, în prelungirea ei spre E, și executarea unei a doua secțiuni, paralelă, spre Sud. [Gheorghe Papuc, Liviu Lungu]

Note

- 1. CCA 2005, p.254 – 256
- 2. Gr. Tocilescu, Fouilles et recherches archéologiques en Roumanie, Bucarest, 1900, p. 111 – 112; V. Pârvan, Cetatea Ulmetum, I, p.585; Em. Doruțiu-Boilă, ISM, V, nr.62
- 3. V. Pârvan, Cetatea Ulmetum, II, în ARMSI, 36, p. 290 și pl.XX
- 4. Sugestie a d-lui Ioan C. Oprea, responsabilul șantierului Capidava

Informații suplimentare online

[Raportul 3457 din cronica.cimec.ro](http://cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://mapserver.cimec.ro)
